

Trafiksäkerhetsverket (TraFi)	Trafikverket	Kommunikationsministeriet
Generaldirektör Kari Wihlman	Generaldirektör Juhani Tervala	Kanslichef Harri Pursiainen
PB 320, 00101 HELSINGFORS	PB 33, 00521 HELSINGFORS	PB 31, 00023 STATSRÅDET
kirjaamo@trafi.fi	kirjaamo@liikennevirasto.fi	kirjaamo@mintc.fi

Ärende Anländningsförsök av ett utländskt persontåg till Finland

Ett svenskt persontåg försökte anlända till Torneå station med mer än 500 passagerare ombord den 4 juli 2010. Resan avbröts dock på järnvägsbron mellan länderna, eftersom fjärrstyrningscentralen i Uleåborg vägrade tågets ankomst, även om allt skulle ha varit i ordning enligt den svenska researrangören.¹ Evenemanget har noterats på Sveriges största morgontidningens websidor² och video om händelsen kan också laddas ner på internet³.

Enligt TraFi's presentation gällande järnvägar verket bland annat

"utvecklar järnvägssäkerheten, transparensen på järnvägsmarknaden och järnvägssystemets interoperabilitet. Trafis järnvägssektor deltar i den inhemska och internationella normberedningen på området och ser till att branschens EU-regelverk implementeras i Finland. Trafi är branschens reglerings- och rättelseorgan och svarar för myndighetsuppgifterna på järnvägsmarknaden.

Trafi utfärdar säkerhetstillstånd till järnvägsnätets förvaltare, beviljar säkerhetscertifikat för järnvägsföretag, upprätthåller ett register över järnvägsmaterielen och ett register över personer som arbetar med Trafiksäkerhetsuppgifter på järnvägarna. Trafi ansvarar för tillsynen över transporten av farligt gods på järnvägarna och för auditeringen av järnvägsoperatörernas säkerhetsledningssystem."

Trafikverket i sin tur förklarar:

"Järnvägarnas regionala ledningscentraler förverkligar och övervakar tågtrafiken så att den fungerar planenligt, säkert och med hänsyn till helheten. Trafikledningens uppgift är att säkerställa att tågen går utan risk, styra trafik enligt tidtabell, utföra nödvändiga spårreservationer och vidta andra åtgärder som trafiken förutsätter.

Spårtrafikcentrum, dvs riksomfattande trafikledning fungerar inom Trafikverket. Spårtrafikcentrum övervakar järnvägstrafiken dygnet runt och vid behov löser störningssituationer och informerar om dem.

Trafikverket har fortfarande myndighetsansvar för den regionala trafikledningen, som sköts av VR-Group Ab."

Ämbetsverkens mål och det som hände kan speglas från olika synpunkter. En är förstöring av en unik reseupplevelse. Tåget gick från Boden till Torneå längs en bana, som snart delvis kommer att rivas upp och ersättas med en ny sträcka. Nu kunde höjdpunkten av resan inte upplevas och snart kan man inte göra en likadan resa mera. Vem ska betala skadan som förorsakades, eftersom tågets passagerare inte fick den service som de hade betalt för?

Ansvar för trafikledning av det svenska spåret mellan Haparanda och Torneå hör till

¹ http://www.bjs-club.se/attachments/File/Bastutrask/Publikation_No8_9.pdf (s. 1)

² <http://www.dn.se/nyheter/sverige/veterantag-tvingades-backa-hem-1.1132876>

³ <http://www.youtube.com/watch?v=BeRMYK-c6Ro>

Sverige, trafikeringsreglerna är svenska och ett tåg som använder spåret faller inte i finska trafikledningens jurisdiktion.⁴ Varför tilläts tåget inte komma till Finland trots den svenska trafikledningens tillstånd, eftersom det fanns inte trafik som skulle ha hindrat ankomst till den finska sidan?

En allvarigare fråga ur principiell synpunkt är förhindrande av enligt EU-regler tillåten persontågstrafik, eftersom gränsöverskridande trafik har avreglerats. Finska regler lägger hinder på passagerartrafik på det finska spåret medan den nu utövade praktiken hindrade inträde till Finland på svenska spår. Utvisas hädanefter alla passagerartåg som försöker komma till Finland från väst och ser man till att branchens EU-regelverk implementeras i Finland?

Trafikledningens konkurrensneutralitet kan också funderas på grund av denna händelse. Även om TraFi ansvarar för ledningen i princip, förvaltas den i praktiken av monopolinnehavaren VR-Yhtymä Oy (VR-Group Ab), såsom framgår av Transportverkets text. Då finns det fara att sådana här händelser som förhindrar andra operatörernas tågrörelser ökar vid Torneå gränsstation och på det inhemska järnvägsnätet när andra operatörer inleder sin verksamhet.

VR:s roll som trafikledningens underleverantör har tagits upp av Kommunikationsministeriets arbetsgrupp som funderade på avreglering av persontågstrafik. Man vet att i USA, där järnvägssystemet bygger på privat ägande, är det alldagligt att det egna företaget prefereras på de andras bekostnad, även om det inte medges officiellt. "Värdjärnvägens" tåg passerar flaskhalsarna som utgörs av gemensamma korsningar, rangerbangårdar och bandelar snabbare än de andra bolagens tåg. Eftersom VR är före detta värd för hela finska bannätet, är problemet allvarigare än i USA, där delandet av infrastruktur är snarare undantag än regel. Trafikledningen bör omedelbart skiljas från VR:s funktioner.

Vad är ert svar och vad kommer ni att göra för att rätta till missförhållandena och ersätta skadan? Såvitt det gäller felaktiga eller tvetydiga regler och instruktioner, hör deras korrigering till tjänsteplikt. Frågor med mera principiell karaktär kan snarare höra till högre instans, så detta brev skickas även till Kommunikationsministeriet.

Kalevi Kämäräinen

Ordförande för Suomen Rautatiematkustajat ry

(Finska Spårtrafikspassagerare rf)

(www.rautatiematkustajat.fi)

---

⁴ http://rhk-fi-bin.directo.fi/@Bin/acde88b1c7e9d98d1cd3feb809c05bbb/1280142442/application/pdf/2634315/Verkkoselostus_2010_SWE_040209_WEB%20lopullinen.pdf (sidorna 86 och 87)